

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Suatua aurea Nabucdonosoris Regis à Daniele neglecta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

1 VII. 1 Hoc tractu temporum, Nabuchodonosor 2 elatus rebus secundis, 3 statuam sibi 4 auream, 5 immensæ magnitudinis, 6 posuit: * adorarique eam, † ut sacram effigiem,

Quinto post excidium Hierosolymitanum anno, qui fuit regni Nebucadnezaris xxiii. cum magnis copiis intravit Cælo-Syriam. Qua subacta, bellum gessit contra Ammonitas & Moabitas, & his quoque perdomitis, Ægyptum ingressus, ἢ ἢ τότε βασιλεὺς κλεῖνδ, κλεῖνδ ἔτερον, τὸς ἐν αὐτῇ Ἰσραὴλ αἰχμαλωτίσας ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. Veteres tradunt Ieremiam paulo ante hanc Ægyptiorum eladem Taphnisiæ à Iudæis lapidatum. Ita Hieron. Tertull. & alii. Sepulchrum ejus ibidem, miraculis clarum, & ab Alexandro M. ossa Alexandriam translata, fingunt quidam. R. Salomo ex cap. 44. 28. falso opinatur eum cum Baruch ex Ægyptio in Iudæam reversum.

1 Hoc tractu temporum.] Dan. i. Ioseph. x. ii. Paulo post somnium, anno Nebucadnezaris xxxvi. Quod in ann. xxxvi. vel xxxix. hæc rejici non possint, ex eo patet, quia tum Rex ejectus est. Dan. iv.

2 Elatus rebus secundis.] Victoriis quas obtinuerat de Syria, Iudæa & Ægypto. Drusus. De victoriis ejus Megasthenes apud Eusebium ix. ωρω. Ex quo sic Abydenus: Μεγαθένης δὲ φησὶ, Νεβουδοносρον ἠρακλέως ἀλκιμώτερον γαργόπι, ἐπὶ τῆ Διούλου κὶ Ἰσραὴλ ἐπαινεῖσθαι. Ταύτας δὲ χειρωσίδιον, ἀπόδοσμον αὐτέων εἰς τὰ δεξιὰ ἢ πρὸς κερκίσιον. Eadem Iosephus habet x. i. De bello ejus adversus Ægyptios ex sacris literis scimus. Et fortasse tum ulterius in Libyam est progressus. Sed de Hispania tentata ac devicta, figmentum est Megasthenis, qui, Poëtarum more, ex vocabulo ambiguo occasionem arripuit fabulæ. Devicerat vicinos sibi Iberes: Hinc commentus, vicisse eum Iberos, hoc est, Hispanos. Vossius. Babylonem quoque auxit & exornavit: veteri addidit novam urbem: singulis terna circumjecit mœ-

nia, portas magnificas. Vide Berofum. Ac tanta tum Babylonis amplitudo fuit, ut urbe ab hostibus capta, per triduum incolæ alterius partis urbem esse captam non fenserint. Aristot. iii. Polit. 2.

2 Statuam.] Quæ non fuit Beli, sed vel Nabopalassaris, ut Grotius, vel ipsius Nabuchodonosoris, ut Vossius vult. Quippe Reges vel defunctos, vel superstites adhuc, adorare, Babyloniorum & Persarum fuit. Pudit mandare ut sibi sacrificarent superstiti: jussit igitur sacra fieri statuæ suæ. Defunctis hæc statui solent. Sed ambitio eo impulit, ut vivo idem fieri vellet, quemadmodum res clamat, & Isidorus Pelusiota ait ii. Epist. cxxxvii. quæ ad Theodotum presbyterum. Vossius. Occasionem arripuit ex statua in somnio visa. Theodoret. Suggestu Chaldæorum, qui Danieli & sociis ejus præfecturas invadebant. Maldonat.

4 Auream.] Cava erat, non solida, alioqui enim immensi fuisset pretii, quippe ix. cubitorum. A Lapide. Plinius xxxi. ii, 4. Aurea statua prima omnium nulla inanitate, & antequam ex ære aliqua illo modo fieret, quam vocant Holoptyton, in templo Anaitidis posita dicitur.

5 Immensæ magnitudinis.] Altitudine cubitorum sexaginta, latitudine sex. Ergo facies hujus statuæ lata erat sex cubitos, nasus duos cubitos, pectus decem cubitos, pedes decem cubitos, manus sex cubitos. Quanquam ministri regii non servarint proportionum symmetriam. Nam altitudo ix. cubitorum, exigebat latitudinis cubitos x. Peverius ex Vitruvio & Cardano.

6 Posuit.] In campo Dura provincia Babylonis. Sic vulgatus interpret Dan. iii. 1. Sed moneo verba Ebraea verti etiam posse, in campo Dura, in urbe Babylonis. Nam Medina tam urbem quam provinciam denotat. Hieron. ad hunc

præcepit. Quod cum certatim ab omnibus, depravatis adu-
latione omnium animis, fieret, ¹ Ananias, Azarias & Mi-
faël prophano officio abstinerunt, non ignorantes hono-
rem hunc soli Deo debitum. Igitur rei ex edicto regis con-
stituuntur, propositaque eis conditio pœnarum, ardens ca-
minis, ut præsentis metu adorare statuam cogerentur. Ve-
rum illi devorari ignibus, quam ² piaculum committere,
maluerunt. Itaque, ³ vincti pedibus, in medias flammis
conjiciuntur. Sed ministros infandi operis dum promptius
damnatos in ignem propellunt, flamma absorbit: Hebræos
(mirum dictu, & incredibile, non visentibus) ⁴ ignis non
attigit,

hunc locum. *Pro Dura, Theodotio Deira. Symmachus Doraum (Dora Ἰσως) lxx. αἰετοδὸν transfulerunt: quod nos viarium vel conclusum locum dicere possumus. Drusus. Est Δύραβα Ptolemæo in Babylonia, non πεδίων Δεήγε Sufianæ. Grot.*

* *Adorarique.] Apollonius apud Philostratum: Ἀσύριοι καὶ μὲνδοὶ τὰς τετρακίδας ἀποσκευάσθη. Iosephus: Τότε περὶ τὴν ἀποσκευῆν τῶν ἀδελφῶν. Τὸς δὲ μὴ ποιήσασθαι, ἠπειλήθη (εν εἰς τὴν ἑπιπέδον ἐμβληθῆσεως ἡμίονον. Ex hoc mandato Nabuchodonosoris ortum videtur, quod scribit Philostratus 1. Vita Apoll. xix. Satrapam portæ Babylonis præsentem, neminem intromisisse, nisi prius adorasset statuam regis.*

† *Ut sacram effigiem.] Hoc adjecit, quoniam adoratio quædam in oriente civilis erat, quæ sine sacrilegio, aut, ut alibi loquitur, nefariæ mentis piaculo fiebat. Hoc modo Abraham patriarcha adoravit olim populum terræ. Drus.*

1 *Ananias, Azarias & Misael.] Nazianz. Orat. xlvii. si tamen ejus illa est: Feruntur tres pueri, in fornacem con-
jeksi Ezechia filii fuisse. Filii, id est, nepotes. Nam fuerunt ex semine regio & Ezechias jam ante cxxx. annos obierat. Codex Vaticanus Basilii Porphyrogeneti Imp. tradit eos tandem martyrium sub-
iisse. Sed nihil tale habent Epiphani. Do*

rotheus, & alii. Corpora eorum apud Babylonem sub quodam specu condita, postea Romam translata dicuntur. Romæ Iudæi sunt qui se à tribus his prognatos jactant; ideoque ab iis nomen *Anania*, cognomen *Sforno*, à furno in quem conjecti, assument. Sed hæc fabulosa sunt. *A Lapide.*

2 *Piaculum committere.] Statuam adorare. Sic alibi cultum idolorum nefariæ mentis piaculum vocat. Alio sensu dixit: non ausi piacula profiteri. Drus.*

3 *Vincti pedibus.] Satis erat vincti simpliciter, id est, ἰνδεδε. Nam ἰνδεδε vincio, ligo. Sed expressit participium Græcum πεδημένοι, cujus thema πεδία, compedio. Sic Hieronymus, *jussit ut ligatis pedibus mitterent eos. Ego imbibere non solum pedes vinctos fuisse, sed etiam manus: fuitque aliquando tempus cum legendum putarem, vincti compedi-
bus. Quod Græcum πεπεδημένοι proprie significat. Drus.**

4 *Ignis non attigit.] Tum quia angelus ignem ad latera & extra fornacem amovit: tum quia auram loco ignis induxit, ad refrigerium & respirationem. Ambrosius lib. vi. in Lucam cap. ii. *Cantaverunt Hebræi, cum vestigia eorum tactu flammæ rovantis humescerent, & intus extraque ardentibus omnibus, solos innoxius ignis lamberet, non attingeret. Iosephus: ὃ γὰρ ἠψατο πῦρ αὐτῶν, sed**

7 attigit, quum aspectantibus deambulantes in camino ¹ psalmum Deo dicere cernerentur. Visusque cum his inter ignem quartus, ² specie angeli, quem Nabuchodonosor propius ³ intuitus, ³ *filium Dei se vidisse* confessus est. Tum rex haud dubius, divinam in re presenti fuisse virtutem, missis per omne regnum suum edictis, facti miraculum ⁴ provulgavit; ⁵ confessus, ⁵ *soli Deo honorem deferendum*. ⁶ Nec multo post, rex, objecto sibi somnio, mox voce etiam cælo emissa admonitus, ⁷ potestate regia abjecta, atque ⁸ ab omni conversatione humana remotus, herbis tantum vitam susti-

sed quasi sentiens injuste in fornacem coniectos, pepercit, & non exercuit vim suam in juvenes, Deo invicta flammis faciente horum corpora. Huic inter innocentia testimonia candens ferum aut ignis. De quo antiqua Germanorum leges.

1 *Psalmm.*] Quem Azarias dixit. Non extat in Hebræo, sed ex Theodotione eum transtulit Hieronymus.

2 *Specie Angeli.*] Imo viri, qui similis erat filio Dei, quem paulo post angelum vocat, cum ait, *misit angelum suum*. Verba sunt Nabuchodonosoris *xl. 95. Drusius*. Tertullianus, Justinus, Hilarius & alii putant Christum fuisse, qui similitudinem naturæ humanæ induerit. Arabs interpres, *lxx.* Hieron. Angelum fuisse volunt.

3 *Filium Dei.*] Similem filio Dei. Sic enim certe Theodor. *ὁμοιωσ ἔτε- τείρησ ὁμοιω ἡσ ἡεσ*. Prius erat in *lxx.* *ὁμοιω ἡσ ἡεσ*, id est, similis angelo Dei. Notatum hoc in editione Roman. *Drusius*.

4 *Provulgavit.*] *Drusius, Provulgavit.*

5 *Soli Deo honorem deferendum.*] Non præcipit coli Deum Judæorum, sed maledici ei vetat. *Dan. 3. 96.*

6 *Nec multo post.*] *Dan. 4. Joseph. 10. c. 11. Eodem anno regni sui xxxvii. A Lapide. xxxi. Funccius.*

7 *Potestate regia abjecta.*] Non ipse abiecit potestatem regiam, sed, cum ex hominibus depelleretur, simul amisit

dignitatem illam. *Drus.* Theodoretus: *Expulsus primo est propter furorem, ne noceret, deinde propter odium, quod clamgebant in eum homines. Censent Hebræi & Hieronymus, quos auctor noster sequi videtur, Regem admonitu Danielis, pœnitentiam egisse. Ideo dilatas pœnas usque in duodecimum mensem. Deinde, cum ad insolentiam priorem rediret, inflictas.*

8 *Ab omni conversatione humana remotus.*] Epiphanius & Dorotheus censent eum fuisse mutatum in bovem antèrius, leonem posterius. Alii melancholiam fuisse, ut Valesius sacra Philof. *lxxx.* Mercurial. *vi.* Variar. *Lection. xx.* Daniel narrat, *a filiis hominum abjectum, cor ejus cum bestis positum, & cum ovagris habitasse, herbam tanquam bovem comedisse, rore cæli corpus ejus intum, donec corpus illius pilis, sicut aquila plumis, vestiretur; ungues etiam essent, sicut avium.* Sed non tam hæc significant, feram factum; quam ita essetatum, ut in figura humana fera esset similis, temperamento immutato, corrupta imaginativa, sic ut morbo, eoque lycanthropia non absimili, quadrupes sibi videretur, atque, ejus instar, humani fugiens consortii, manibus, & pedibus inter feras diu noctuque sub dio reptaret, gramine etiam vesceretur, pilis & unguibus inhorresceret, non loqueretur, sed potius incondito strideret sono. *Quomodo Rupertus Tuicensis prophete.*